

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat szakértői értékelése az EFOP-1.5.1-17 „Végtelen lehetőség” program 2018. évi tevékenységéről

Jelen összefoglaló a Magyar Máltai Szeretetszolgálat vállalt feladatai alapján, az „Integrált Gyerekprogramok, valamint Járási felzárkózási fejlesztések szakmai támogatása” című kiemelt projekt helyzetét, annak tevékenységi területén a 2018. év folyamán lezajlott vagy előkészített előrelépéseit mutatja be járásonként. Az összegzés alapját a projekt helyi, szakmai vezetőinek a Magyar Máltai Szeretetszolgálat számára készített éves, írásos beszámolója és a személyes találkozók tapasztalatai biztosították, melyeket a program követése során annak MMSZ és helyi szakmai vezetői személyes találkozásokon, konzultációkon és workshopokon osztottak meg egymással.

Baktalórántházai járás

A program elindítása

A Baptista Szeretetszolgálat **2018 márciusában kezdte** meg a Baktalórántházai járásban megvalósítandó, a járás településeinek társadalmi felemelkedését célzó programját, amely megvalósításához **a szakmai stáb 11 tagjának** kiválasztása és felvétele megtörtént. A programok megalapozásaként elkezdődött a kapcsolatfelvétel a járás településeinek vezetőivel, döntéshozóival, az oktatási-nevelési intézmények vezetőivel, dolgozóival, az egészségügyi és szociális szakemberekkel, valamint a helyi lakossággal is. A kapcsolatfelvétel a járás területén zajló másik projekt, a Gyerekesély Program megvalósítóival szintén megtörtént.

A 2018. év végén, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat által kidolgozott módszertan alapján elkezdődött a szociális diagnózis felállítása, amelyhez adatgyűjtést, szükségletfelmérést és a hiányosságok feltárására irányuló **kutatást** hajtottak végre **a járás 12 településén**. A szociális diagnózis felvétele során a járás összlakosságának több mint 3 %-át (kb. 600 főt), és **a járás 5 szegregátumának** (Ramocsaháza-Dankó telep, Újsor, Kossuth Lajos utca vége, Ófehértó - Ligettanya, Baktalórántháza - Flóra tanya, Mankó út, Jókai köz, Táncsics Mihály. út, Magy-Kauzsay tanya, Besenyőd - Kossuth Lajos utca) szinte teljes lakosságát elérték. A megvalósítók szándéka, hogy ezeken a területeken a projekt keretében **folyamatos szakmai jelenlétet** biztosítsanak.

Kapcsolatépítés, tevékenységek bevezetése, célcsoport bevonása

A program kiteljesítésének érdekében, annak szakemberei megismerkedtek a járásban **már működő közösségi- és szolgáltató házak** vezetőivel, dolgozóival, valamint az általuk nyújtott tevékenységekkel, szolgáltatásokkal.

A járás 11 településén, annak **óvodáiban**, valamint **általános iskoláiban** is megkezdődött a **kapcsolatok kiépítése**, mely keretében **kézműves foglalkozásokkal** összesen 408 gyermeket vontak be a program látókörébe. Baktalórántházán és Nyírájkón az általános iskolában három munkatárs 2018. augusztus végén **pótvizsgára való felkészítést** tartott angol, magyar és matematika tantárgyakból, amelyen összesen 12 gyermek vett részt.

A **higiénés feltételek hiánya** a szegregátumokban súlyos problémát jelent, hiszen a rágcslók elszaporodása fertőző betegségeket, illetve járványok kialakulását okozhatja. Ezért az óvodai és iskolai foglalkozások mellett, **a teljes lakosság igényeire** és problémáira fókuszálva kilenc településen tartottak **egészséges életmódra történő nevelést, hulladékhasznosítási és higiénés előadást**, valamint gyermeknevelési- és mentálhigiénés tanácsadást a helyi családsegítővel és védőnővel közösen. Az előadások és tanácsadások alkalmával összesen 310 főt értek el a lakosság köréből. Ezt az irányt tovább folytatva a jövőben rendszeres hulladékszedési akciót terveznek a szegregátumban élő közösség aktivizálásával.

A megvalósítók saját nyilvántartásuk alapján **a programjaik során** migráns, külföldi háttérű személyek, kisebbségek (beleértve a marginalizálódott közösségeket, például a romákat) közül **összesen 580 főt értek el**.

Járási Fejlesztési Fórum, Járási Szolgáltatói Kerekasztal

2018. szeptember 20-án első alkalommal került megrendezésre a **Járási Fejlesztési Fórum**, melynek célja, hogy a járás döntéshozói, szakemberei, a térségben egymással kapcsolatban álló, egymás munkájára hatással lévő pályázatok, fejlesztési programok megvalósítói informálhassák egymást céljaikról, terveikről, nehézségeikről, és erről akár egyeztetni is tudjanak a hatékonyság növelése és a térség felemelkedése érdekében. A fórumon megjelent településvezetők, döntéshozók, szakemberek tájékoztatást kaptak a projektről és a járásra vonatkozó szociális diagnózis készítéséről is.

2018. október 26-án került megrendezésre **első alkalommal** a **Járási Szolgáltatói Kerekasztal**, melynek célja, hogy a járás egészségügyi, szociális, gazdasági, oktatási szakemberei tájékoztathassák egymást céljaikról, terveikről, egyeztessék tevékenységeiket a hatékonyság növelése érdekében.

Jelenlét Pontok kialakítása, működésük jellemzői

Rohodon és Magyon kerültek **kiválasztásra**, megvásárlásra és felújításra a **Jelenlét pontok** létrehozására alkalmas ingatlanok. Az eszközbeszerzések még folyamatban vannak.

Ezek a településeken karácsony előtt „cipősdoboz” akció keretében minden gyermeket (kb. 380 fő) megajándékoztak a program megvalósítói.

A rohodi Jelenlét Ponton az **alacsonyküszöbű szolgáltatások** közül már elérhető a ruhamosás lehetősége, mely szolgáltatást napi szinten vesznek igénybe a szegregátumban élők. Emellett a helyi lakosság leginkább **hivatalos ügyek intézésében** kért támogatást, továbbá a járás 3 településén munkahelykeresésben, önéletrajzírásban és az állásinterjúra való felkészülésben nyújtottak segítséget a szakemberek, mely szolgáltatásoknak köszönhetően már 2 családfőnek sikerült elhelyezkednie az elsődleges munkaerő-piacon.

Tervek a jövőre nézve

2019 júliusáig kialakításra kerül a végrehajtandó szakmai- és programterv, melynek elemei a következők:

- **a Jelenlét Pontok megnyitása, a szolgáltatások elérhetővé tétele**
  - mosási, főzési, mosdási lehetőségek biztosítása
  - főzőklub szervezése
  - barkács szakkör beindítása
  - családi és közösségi rendezvények megszervezése
  - kézműves foglalkozások szervezése
  - szabadidő hasznos eltöltéséhez programok kialakítása
  - filmklub biztosítása
- a járás 12 településének **oktatási és nevelési intézményeiben** kézműves foglalkozások szervezése, a célcsoport elérésének biztosításához és a bizalom kiépítése érdekében
- **folyamatos szakmai jelenlét** kialakítása a teljes járásban
- az **ifjúsági klubokkal és a közösségi házakkal együttműködve** ünnepekhez kapcsolódó foglalkozások szervezése, lebonyolítása a járás különböző településein
- **a gyerekek nyári táboroztatásában** való közreműködés
- **külső szakemberek felkeresése**, kapcsolatok kialakítása
- **adományozásokban** való közreműködés
- **folyamatos együttműködés** a járásban működő projektünkhöz kapcsolódó pályázatokkal, **civil szervezetekkel és az egyházakkal**
- a szegregátumokban **hulladékszedési** akciók szervezése
- a **Járási Fejlesztési Fórum** találkozóinak megtartása
- **eszközbeszerzések** lebonyolítása

Cigándi járás

A program elindítása

A projekt megvalósítása a Magyar Református Szeretetszolgálat tevékenységében **2018. március 1-én indult el**, a program megnyitóját 2018. március 06-án tartották Cigándon.

A projekt indításához, már annak kezdetekor 5 munkatárs felvétele történt meg, akik részben a járásból, részben a közeli térségekből érkeztek. A projekt vezetése már márciusban nehézséggel nézett szembe, mivel a szakmai vezető szinte azonnal távozott, így egy átmeneti időszak után - amikor belső erőforrásból biztosították a projekt vezetését -, április közepén érkezett meg az új szakmai vezető, aki szeptember 30-án szintén felmondott. Ezek után egy belső szakember, Fejér Zsófia a MRSZ Alapítvány szociális ágazati koordinátora lett a projekt szakmai vezetője.

A térség **szakember ellátottsági nehézségekkel** küzd, a megvalósítók már a pályázat előkészítő szakaszában tapasztalták, hogy ez a szociális, az egészségügyi és a köznevelési intézmények körét is érinti, és ez a projektben dolgozó munkatársak megtalálásán is érződött. Nagyon magas volt a fluktuáció, és az új szakemberek felvétele kb. 2-3 hónapot is igénybe vett. Az utolsó, még üres státuszt 2019. elejére sikerült betölteni, ugyanakkor a megvalósítók további 1-1 munkatárs felvételét tervezik a Jelenlét pontokra, a feladatok hatékonyabb megvalósítása érdekében.

Az első hónapokban megtörtént a munkatársak felkészítése feladataik ellátására; megismerkedtek a településekkel, megtörtént a kapcsolatfelvétel is a helyi szakemberekkel. A munkatársak különböző képzéseken vettek részt, egyrészt a Máltai Szeretetszolgálatnál telepi és játszóbusz képzésen, valamint egy saját szervezésű tréningen, amely a pilot projekt - intenzív családmegtartó szolgáltatás – megvalósítására való elméleti és gyakorlati felkészítést foglalta magában. Ezt követően 2018 májusában tájékoztatót tartottak az intenzív családmegtartó szolgáltatásról a járási szociális szakembereknek.

A Partners Hungary Alapítvánnyal megvalósult képzések a következők voltak:

- 2018. június 28-29.: facilitátor képzés – 12 fő
- 2018. augusztus 22-24.: mediátor képzés - 20 fő
- 2018. december 05.: mediáció III. képzés - 13 fő.

2018 májusában „Életminőség vizsgálat” készült a járásban a DOTE Nyíregyházi Egészségügyi Főiskola szociális munkás hallgatói által, amely alapján diagnózis készült a térségről.

Kapcsolatépítés, tevékenységek bevezetése, célcsoport bevonása

A **szolgáltatásokat** és azok programelemeit **2018 szeptemberétől** kezdték bevezetni a megvalósítók. A járásban 15 település található, így a projekt szolgáltatásainak biztosítását igyekeztek folyamatosan és egyenletesen nyújtani mindenhol, mely törekvés eredményeként 13 településen rendszeresen jelen voltak.

2018. augusztus 6-10. és 13-17. között **nyári táborokat szerveztek**, melyeken összesen 28 fő, 6-14 év közötti hátrányos helyzetű, főként roma gyermek vett részt. Az első időpontban a sárospataki Életiránytű Alapítvány segítségével valósították meg a programot. A táborok napközis, kézműves jellegűek voltak, és egy-egy napon kirándulásra is sor került. Napi háromszori étkezést biztosítottak a tábor ideje alatt a gyermekeknek. Ezen túl a járásban zajló más projektek megvalósítóival is szerveztek közös programokat, így augusztus végén a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársaival közösen a nagyrosványi „Jó kis hely” című, gyermekeknek szervezett program nyitőeseményén, továbbá egy dámóci gyermekprogramon is részt vettek.

Babaváró foglalkozást indítottak a védőnő vezetésével, elsőként Semjénben és Bodroghalmon. A foglalkozásokat ugyanazoknak az anyukáknak, 6 hónapon keresztül, havi egy alkalommal tartották meg. A csoportok utolsó foglalkozásai 2019 februárjáig kitolódtak, a foglalkozás folytatásaként 2019 márciusától 2 új csoport indult Nagyrosványon és Pácinban ugyanazzal a szakmai megvalósítással, amin összesen 11 anyuka és gyermeke vesz részt.

A **Meseközzel és a papírszínház programmal** folyamatosan jelen voltak a projekt keretében az óvodákban: Révleányváron, Karcsán, Tiszacsermelyen, Kisrosvályon, Pácinban, Tiszakarádon és Cigándon. A programba összesen 467 gyermek került bevonásra oly módon, hogy azon jelen voltak az óvónők és tanítónők is, akik szakmailag is érdeklődtek a módszer iránt. A megvalósítók tervei között szerepel a felkészítésük és a foglalkozáshoz szükséges eszközök kölcsönözhetővé tétele.

A **Bokréta (munka-ruha) program 2018 októberében** indult Dámócon és nagy sikere volt. A résztvevők, 13 hölgy, fodrászati és kozmetikai szolgáltatásban részesültek, majd novemberben ruhaneműt vásároltak, decemberben pedig részt vettek egy kommunikációs tréningben. Decemberben a program második üteme a semjéni lakosoknak biztosította ugyanezeket a programelemeket, amelybe 12 hölgy kapcsolódott be, így 2018-ban összesen 25 fő részesült ebben a szolgáltatásban.

A **főzőklub** elindítása novemberre valósult meg zemplénagárdi, majd a révleányvári óvodában, majd decemberben a tiszacsermelyi általános iskolában. A klub rendezvényei 5 hónapon keresztül, az

intézményekben havi egy alkalommal valósultak meg, azon szülők és gyerekek egyaránt részt vettek, így alkalmanként 56 gyermek és 8-10 anyuka volt a főzőklubon.

Pácinban és Ricsén az általános iskolákban **vallási témájú bábfoglalkozást** szerveztek. A foglalkozásokat havi 1-2 alkalommal tartották meg, ahol csoportonként a felső tagozatos gyermekek köréből 10-13 fő hátrányos helyzetű gyermek bevonása történt meg. Az **óriás társasjáték foglalkozás** az általános iskolák programja lett, 2018-ban Pácin, Nagyrosvány, Tiszakarád településeken 101 gyerek vett részt ezeken a foglalkozásokon.

Az **intenzív családmegtartó szolgáltatást** - pilot programként - ellátó munkatársak szakmai támogatása folyamatosan – heti egy alkalommal 3-5 órában valósult meg annak érdekében, hogy a programelem maximálisan elláthassa a feladatát. A szolgáltatás keretében 2018-ban három családot támogattak, a munkatársak hetente többször keresték fel a családokat, szükség esetén hétvégén is, emellett a telefonos elérhetőségük is folyamatos ezeknél a kapcsolatoknál.

A projekt keretében vásárolt **ugráló várat** és annak szolgáltatását intézményekben és eseményeken használták rendszeresen. (Például: Ricse óvoda- gyermeknap; Lácacséke- Családi nap, Tiszakarád-gyerekesély projekt-családi nap; Zemplénagárd- szegregációs projekt- halloween parti; cigándi református gyülekezeti nap; tábor Nagyrosvány; Tiszacsermely- óvoda; Zemplénagárd óvoda; Tiszacsermely; Kisrosvány; Pácin.)

A **krízislapot** leginkább a térség legáltalánosabb problémájára, a fűtés megoldatlanságának orvoslására fordították. Leggyakoribb segítség kérések szintén a fűtésre vonatkozóan érkeztek, a munkatársak tűzifa, élelmiszer, ruhavásárlás, mosógép és centrifuga iránti kéréseket bíráltak el. 2018-ban kilenc család kapott természetbeni támogatást 421.000.- Ft értékben.

A **buszszolgáltatást** 2018 decemberében indították el egy együttműködési megállapodás keretében, mivel két területen is igény mutatkozott rá. Egyrészt a gyermekek szakértői vizsgálatra szállításához használták a buszt a Pedagógiai Szakszolgálathoz és a Szakértői Bizottságokhoz, például 2018. december 13-án Pácinról Miskolcra négy gyermeket vittek be vizsgálatra. A másik szolgáltatás hétvégeként a dámóci gyerekek és szülők szállítása volt intézményi és települési programokra. Ezt a buszszolgáltatást összesen 11 gyermek, 8 szülő és 2 nagyszülő vette igénybe decemberben.

Még decemberben bekapcsolódtak a **Szeretetdoboz** akcióba, amely által tíz gyülekezethez juttattak el 10-10 ajándékdobozt. Az adományok becsomagolásába középiskolás önkéntesek

segítettek, az élelmiszer csomagokat a Szociális Szolgáltató Központ munkatársai osztották szét a rászoruló családok között.

Az **adományozások** rendszeresek voltak, februárban lekvárt, tésztát, tartós élelmiszert, gumi-kesztyűt adományoztak Révleányvár, Tiszacsermely, Zemplénagárd óvodáiba és idős klubjaiba. Egy semjéni családnak kórházi ágyat hoztak, tartós élelmiszert pedig több családhoz juttattak el. Az adományozási tevékenységet törekvésük szerint a projekttől külön működtetik.

Járási Fejlesztési Fórum, Járási Szolgáltatói Kerekasztal

A **Járási Szolgáltatói Kerekasztal** létrehozása, és az évben annak két alkalommal történő megtartása megtörtént. 2018. május 04-én a szociális, egészségügyi és köznevelési szakemberek tájékoztatása volt a középpontban, ahol egyeztettek a projektről és a pilot programról is. 2018. október 11-én pedig a projekt helyzetéről, az elkészült diagnózisról tájékoztatták a jelentkezőket. A **Járási Fejlesztési Fórum** létrehozása megtörtént, négy alkalommal szerveztek találkozót. 2018.07.02-án szakmai egyeztetést tartottak a térségben megvalósuló projektek vezetőivel, 2018.10.10-én egy tájékoztatót tartottak, ahol a diagnózisról beszéltek a projektek vezetőivel. 2019.01.14-én a roma mediációval kapcsolatban egyeztettek a települések vezetőivel, majd 2019.02.11-re áthúzódva szakmai egyeztetést tartottak a térségben megvalósuló projektek vezetőivel.

Jelenlét Pontok kialakítása, működésük jellemzői

A járásban két **Jelenlét Pontot** terveztek **Ricsé és Bodroghalom** településeken. Ricséhez 7 települést, Bodroghalomhoz 5 települést rendeltek hozzá ellátási területként a megvalósítók. A munkát Bodroghalmon kezdték meg a könyvtár épületében. Az optimális működés feltételei nem voltak adottak, sokáig nem kaptak kulcsot a házhoz, így csak akkor tartózkodhattak az épületben, ha a közfoglalkoztatott is ott volt. Ennek kiküszöbölésére 2018. június 1-től **Semjénben**, a régi gyerekházban folytatták a munkát, hiszen a helyi polgármester az épület legnagyobb helyiséget, a volt gyerekház játszószobáját átadta számukra. A semjéni Jelenlét Ponton különböző tevékenységeket kezdtek biztosítani és rendezvényeket szervezni (pl. gyermeknap, táborok). Hetente rendszeresek a filmklubok, kézműves foglalkozások és játékok szervezése a gyermekek számára.

A Ricsén vásárolt ingatlan felújításra szorult, ami azonban némi nehézségbe ütközött, mivel a környéken kevés az építési vállalkozó, illetve akik vannak, azok nagyon leterheltek. Végül alvállalkozó megbízásával 2018 októberében kezdődött meg a

kivitelezés, és ettől kezdve jó ütemben haladt a felújítás, amely várhatóan 2019. március végére fejeződik be. Az udvaron zajló munkálatok elvégzésére közfoglalkoztatottakat alkalmaztak.

Tervek a jövőre nézve

Külső szakemberek bevonását tervezik a térség hiányszakmáiból, így gyógypedagógus, pszichológus, logopédus, pedagógus, nőgyógyász, néptánc oktató, gyógytornász alkalmazására készülnek.

Folytatják a szakmai programok megvalósítását új programelemek indításával kiegészítve. Így barkács műhely működtetését tervezik havi 4 alkalommal, ovifoci foglalkozásokat a járás 11 óvodájában, nőgyógyászati szűrések biztosításának megszervezését, tanulás segítését egyénre szabott tanulási programok megvalósításán keresztül, mindezek mellett tisztálkodás- és mosási lehetőség biztosítása is felmerült.

Tervbe van véve képzések szervezése a helyi szakemberek számára: közösségfejlesztés és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése témákban.

Továbbá képzések tartása a célcsoport számára: „roma mediátorok képzése”, „horgászati képzés tanulóknak és a felnőtt lakosságnak”, „Szülőnek lenni jó!” és „Szülők az intézményben” témákban.

Gönci járás

A program elindítása

A járáshoz tartozó **30 település elérése kapacitás hiány és közlekedési nehézségek** miatt nehezen volt megoldható. A munkatársakhoz érkező esetkezelések nagyon idő és erőforrás igényesek voltak, ezért nem minden esetben tudtak eredményesen és hatékonyan beavatkozni. A projekt megvalósításához nehéz volt megfelelő szakember gárdát találni a járásban, a munkatársak megtartásához már az elején bérfejlesztésre lett volna szükség, ami a pályázatban kiírt keretből nem volt finanszírozható.

Projektmenedzser: 2 fő

Felsőfokú végzettségű főállású szakmai munkatárs: 5 fő

Középfokú végzettségű főállású munkatárs: 2 fő

Egyéb végzettségű főállású:

3 fő

Egyéb fejlesztő szakemberek száma:

3 fő

Kapcsolatépítés, tevékenységek bevezetése, célcsoport bevonása

A Segélyszervezet a területen a 2018. év folyamán összesen 1100 főt ért el különböző szolgáltatásaival és programjaival, amelyek közül a legfontosabbak az iskolakezdési támogatásokhoz, a természetbeni segítségkérésekhez, a gyerekfejlesztő foglalkozásokhoz, a szociális tanácsadásokhoz és a szabadidős foglalkozásokhoz köthetőek. A programokkal „tisztán” elért felnőttek száma 233 fő, a gyerekek száma 270 fő volt. A napi ügyfélforgalom 15-30 fő között mozgott, akik között sok volt a visszatérő ügyfél.

Nagyon népszerűek voltak a különböző közösségi programok (Május 1., Családi nap Vizsoly, Lelkesítő nap Abaújszántó, Egészségnap - Vizsoly Óvoda), amelyek egy-egy közösség egészét, vagy részét szólították meg.

A Módszertani megalapozó képzéseken részt vett pedagógusok és egyéb szakemberek részére (80 fő) egy 1 x 10 órás és egy 2 x 30 órás továbbképzést szerveztek.

Elkészült a megalapozó **diagnózis**, a felmérések eredménye és a lakosság igényei alapján a szakmai munka a projekt jelen szakaszában elsősorban a hiányzó szolgáltatások kiegészítésére irányult.

Az első évben bevezetett szolgáltatások közül a **gyermekfejlesztő foglalkozások hiánypótlásként** gondoskodtak gyógypedagógus, logopédus, fejlesztőpedagógus szakember biztosításáról a boldogkőújfalui és a vizsolyi iskolában és óvodákban, heti rendszerességgel. A **játékprogramok, korrepetálások, szabadidős foglalkozások** megtartása napi rendszerességgel biztosított tartalmas szabadidő eltöltési és felzárkózási lehetőséget (tanulmányaikhoz) a gyermekek számára. Az **egyéni szociális munka** elemeivel a munkaerő-piaci készség- és képességfejlesztést, az információnyújtást, a tanácsadást, a hivatalos ügyintézésben való segítségnyújtást, a mentorálást, a képzési tanácsadást, a rehabilitációs tanácsadást, az adósságkezelési tanácsadást, az ügyintézésben való eljárásokat és mentálhigiénés tanácsadást biztosítottak. A **kríziskezelés, krízisadományok** biztosítása keretében mosógép és centrifuga bérleti lehetőségét vezették be. Olyan ismeretadó foglalkozásokat is szerveztek, amelyek az alapvető ismeretek hiányát pótolták, továbbá **higiéniai tanácsadást tartottak** (tetűirtás témában). Mindezek mellett a **munka-erőpiaci tanácsadást** vezették be az elérhető szolgáltatások közé.

Az egész járásra jellemző közlekedési nehézségek kiküszöbölésére, a szolgáltatás hiányának pótlására a **szállításban való segítségnyújtást** is biztosították.

A szolgáltatások eredményei:

- Munkaerő-piaci tanácsadás, szolgáltatásnyújtás eredményeként 30 fő kezdte meg az általános iskolai tanulmányait, és 10 fő munkát vállalt.
- A Boldogkőújfalui Biztos Kezdet Gyerekházat az önkormányzat be akarta zárni, ezért a

Segélyszervezet ennek működtetését 2019. január 1-től átvette.

- A Segélyszervezet céges és magánadományozási forrást vont be a projekt sikeres megvalósítása érdekében.

Járási Fejlesztési Fórum, Járási Szolgáltatói Kerekasztal

A Járási Kerekasztal Fórum két alkalommal, a Járási Fejlesztési Fórum egy alkalommal ülésezett a járásban.

Jelenlét Pontok kialakítása, működésük jellemzői

2018. március 1-től ideiglenes helyszínen egy-egy Jelenlét Pont kezdte meg a működését Vizsolyban és Boldogkőújfalun. A végleges helyszínek kialakítása érdekében a Segélyszervezet két ingatlant vásárolt a településeken. Vizsolyban a kivitelezési munkálatok várhatóan 2019 májusára fejeződnek majd be, a boldogkőújfalui helyszínen a fejlesztések első üteme 2019 nyarának végére várható.

Tervek a jövőre nézve

Nyári tábor szervezés és megvalósítása – Kastélyosdombó, 2019. július.

Úszásterápia, mozgásterápia elindítása gyermekek részére – 2019. június.

Csecsemőgondozási eszközök bérbeadása – 2019 márciusától.

Mezőgazdasági ismeretek átadása – Községi Mintakert kialakítása 2019 májusától.

Képzésszervezés, képzésbe integrálás – Vizsoly és Boldogkőújfalu településeken a szegregátumban élő felnőtt lakosok 30-40%-a nem rendelkezik befejezett általános iskolai végzettséggel. Folyamatos.

Mobil Játsszótér működtetése – 2019 májusától.

Munkaerő-piaci fókuszú szociális munka: munkaerő-piaci képzés szakemberek részére - 2019. március 19-20-21.

Egészségnap Vizsoly - GSK (GlaxoSmithKline) gyógyszergyár támogatásával – 2019. március 29.

Támogatási Alap (Velux Alapítványok támogatásával) tervezése, kialakítása – folyamatos.

Érzékenyítő képzés szakemberek számára: képzések szervezés, megtartása szakemberek részére. 2019. május – június.

Kunhegyesi járás

A program elindítása

A projekt beindításánál egyrészt nehézséget okozott a **szakemberek toborzása** a Kunhegyesi járásra (is) jellemző nagyfokú szakemberhiány miatt, másrészt a helyi pedagógusok leterheltsége, hiszen leginkább rájuk lehet alapozni. A projektnyilvántartás alapján 2018.10.31-ig a megvalósítók **legalább 300 főt értek el** a tevékenységeikkel, a bevont személyek száma ezután is folyamatosan emelkedett. A helyi **mentorhálózat munkájának eredményeként** az ügyfelek több mint fele gyermek, akik az általános iskolai és a középiskolai korosztályból kerültek ki.

Kapcsolatépítés, tevékenységek bevezetése, célcsoport bevonása

A projektben foglalkoztatott munkatársak körében az első időszakban az **együttműködések kiépítése** a napi munka hangsúlyos részét képezte. Ennek eredményeként Tiszabőn, Tiszaburán, Tiszagyendán a védőnővel, az iskolával, az óvodával, az önkormányzatokkal, a helyi és a mikro térségi családsegítővel, a gyámüggyel, a rendőrséggel és a kormányhivatal foglalkoztatási osztályával is kiépült a kapcsolat. Kunhegyesen, Tiszaroffon, Abádszalókon is egyre szorosabbá vált az együttműködés az oktatás és a gyermekjólét területén dolgozókkal, itt azonban még egy-egy esetre fókuszálva folynak a tevékenységek, így ez fejlesztést igényel.

A járás több településén zajló **egyéb MMSZ által megvalósított programokat** igyekeztek összehangolni egymással a Végtelen lehetőség program megvalósítói, elsősorban az oktatás és a foglalkoztatás területére fókuszálva.

A **Kiskert program** keretében 30 család mentorálását kezdték meg, és további családok bevonását tervezik. A **közfürdő, mosoda** és az üzemek (savanyító, varroda, asztalos üzem) és a tanya program működését is igyekeztek összehangoltan végezni azokon a településeken, ahol ez releváns. A Végtelen lehetőség projekt munkatársai együttműködtek és segítséget nyújtottak a helyi járási GYEP újragondolásához.

A településeken élő tanulók **felzárkóztatására, képesség- és kompetenciafejlesztésére** a Jelenlét pontokon rendszeres foglalkozásokat tartottak. Közösségi tevékenységek keretében kéthetente tartottak **szülői szerepek erősítését** célzó tréningeket és foglalkozásokat a védőnő közreműködésével. Ezt kiegészítve havonta szülőklubokat szerveztek melyek célja, hogy a kisgyermekes szülők és a várandós nők megfelelő gyermekgondozási és egészségügyi ismereteket sajátíthassanak el a gyakorlatban, ezáltal erősítve saját szülői szerepüket. A **Baba-mama foglalkozások** a

tiszagyendai Jelenlét Ponton már működnek, melyeken az édesanyák 0-3 éves korú gyermekeikkel együtt vesznek részt, nagyon szoros együttműködésben a tiszabői és tiszaburai Gyerekházzal, tanodákkal. Mivel gyakori problémaként észlelték az iskoláskorú gyermekekkel kapcsolatban a rossz, illetve folyamatosan romló iskolai teljesítményt, a tendencia megfordítása érdekében, továbbá a **középiskolás korú gyermekek iskolai előmenetelének iskolán kívüli támogatására** és a **tehetségfejlesztés érdekében**, személyre szabott és csoportos formában történő iskolai felzárkóztatást, fejlesztést és tehetséggondozást vezettek be a helyi pedagógusok bevonásával. Ezt egészítette ki **az iskolai lemorzsolódás megelőzése** érdekében a bevont személyek és családok, továbbá az oktatási intézmények közötti együttműködések megerősítése, az iskolai felzárkóztatást támogató szolgáltatások biztosítása. Ezen tevékenységek keretében az iskolai mentorok a szociális munka eszközeivel élve folyamatosan támogatták a továbbtanuló fiatalokat az ösztöndíjprogramok összehangolásával, a jövőben pedig egy 2019 tavaszára elkészülő kollégiumi csomag összeállításával tervezik támogatni ezt a munkát.

Mindezek mellett a helyi védőnő vezetésével rendszeres prevenciók jellegű foglalkozásokat tartottak az általános iskola felső tagozatos diákjai számára, ezzel és a Kábítószer Ellenes Egyeztető Fórum állandó meghívott tagjává válással, **drogprevenciók** és egyéb devianciákkal kapcsolatos felvilágosító, megelőzési és kortárs mentor programok valósultak meg.

Szükség volt **fejlesztő és feszültség feldolgozó**, pozitív mintákat közvetítő játék és sport-szabadidős programok bevezetésére is. A foglalkozások kezdettől fogva több helyszínen zajlottak, az aktuális programoktól függően a következő szabadidős tevékenységelemekkel: kulturális rendezvényeken való részvétel, fejlesztő csoportfoglalkozásokon való részvétel, sport rendezvényeken való részvétel, általános játszóház. A labdarúgás, mint minden más csapatsportág komoly közösségépítő hatással bír, ezért a program megvalósítói nagyon szoros együttműködést alakítottak ki a Tiszagyendai Községi Sportkörrel, ahol tiszabői, tiszagyendai, tiszaroffi és tiszaburai gyermekek és fiatalok futballoznak a 7 éves korosztálytól kezdve egészen a megyei II. osztályú felnőtt labdarúgókig. A 10 focicsapatban több mint 100 igazolt játékos vett részt a tornákon az egész év folyamán.

Járási Fejlesztési Fórum, Járási Szolgáltatói Kerekasztal

A megvalósítók Kunhegyesen **szervezték meg** az 1. és a 2. járási szolgáltatói kerekasztal rendezvényüket. A második találkozón Bazsalya Balázs kutató beszámolt a Diagnózishoz kapcsolódó kutatás eredményeiről, tapasztalatairól, majd a Kunhegyes járásban működő GYEP-es program ismertetésére került sor, amelyet követően a jelenlévők egy SWOT analízist készítettek a járásról, a programok összehangolásáról.

Jelenlét Pontok kialakítása, működésük jellemzői

Még 2018-ban befejeződött a kiválasztott Jelenlét pontok **felújítása** mindkét településen, Tiszabőn és Tiszagyendán. A működéshez nélkülözhetetlen **eszközbeszerzések** egy része már szintén megvalósult (gépjármű, laptopok, nyomtatók, fényképezőgépek, stb.), de egyes tárgyi eszközök megvásárlása még folyamatban volt az év végén. Várhatóan 2019 májusára a még hiányzó bútorok is beszerzésre kerülnek. A Jelenlét pontokon folyamatosan foglalkozásokat tartottak, ahol külön hangsúlyt kapott a középiskolás tanulók célcsoportja, emellett e korosztály számára egy speciális tanoda beindítását is tervezik. A korcsoport elérését nehezítette, hogy hétköznap későn értek haza a másik településen található iskolából, a hétvégét pedig jellemzően pihenésre szánták volna a gyerekek. A Baba-mama foglalkozások a tiszagyendai Jelenlét Ponton működnek, melyeken az édesanyák 0-3 éves korú gyermekeikkel együtt vesznek részt.

Tervek a jövőre nézve

- Szolgáltatói/fejlesztési kerekasztalok megszervezése évente két alkalommal.
- Hálózatosodási folyamatok elősegítése.
- A Járási Fejlesztési Fórum működtetése évente két alkalommal.
- Képességfejlesztés, szemléletformálás továbbvitele.
- Készség- és képességfejlesztés, érzékenyítés, szemléletformálás a civil lakosság, valamint több ágazat szakemberei (egészségügy, oktatás, foglalkoztatás, szociális terület, gyermekvédelem, bűnmegelőzés, áldozatvédelem, közművelődés, stb. bevonásával), a helyi döntéshozók, vállalkozók, társadalmi vállalkozások, civil szervezetek képviselői számára. Fenntarthatósági, forrásteremtési készségek fejlesztése, ismeretátadás közösségfejlesztés területén.
- Képzési anyagok, programok, forrásteremtő műhelyek keretében a szakmai fejlesztésre irányuló képzési anyagok, programok és forrásteremtő műhelymunkák megvalósítása több ágazat szakemberei (egészségügy, oktatás, foglalkoztatás, szociális terület, gyermekvédelem, bűnmegelőzés, áldozatvédelem stb.), helyi döntéshozók, vállalkozók, társadalmi vállalkozások, civil szervezetek képviselői számára.
- Helyi szolgáltatások koordinációjának és fejlesztésének folyamatos támogatása.
- Különböző ágazatokat képviselő szakemberek munkájának összehangolása: workshopok, tanulmányutak szervezése.
- Kortárs mentor program elindítása a járásban.
- Mediátor alkalmazása a járásban.
- Jó gyakorlatok cseréjének biztosítása.

- Szakmai tájékoztató rendezvény szervezése évente egy alkalommal.
- Érzékenyítő tréningen való részvétel megszervezése a munkatársak számára.

Sellyei járás

A program elindítása

A program a sellyei járásban **2018. március 1-én indult el**, a **munkatársak kiválasztása és alkalmazása** megtörtént. Összesen 9 fő dolgozik a projektben, közülük 4 fő közösségi segítőként, 2 fő programkoordinátorként, 2 fő Jelenlét Pont asszisztensként és 1 fő szakmai vezetőként kezdte meg a munkát. A megvalósítás előtt álló tervek és a diagnózisban feltárt rendszerhiányok pótlása miatt a jövőben további munkatársak (legalább 2 fő) felvételére lesz szükség.

Kapcsolatépítés, tevékenységek bevezetése, célcsoport bevonása

A projekt első időszakának alapvető célja a **járási helyzetének és problémáinak megismerése** volt: ennek keretében a szervezet munkatársai igyekeztek személyes találkozók keretében megismerni a térség települési vezetőit, oktatási-, szociális- és gyermekvédelmi területen dolgozó szakembereit, valamint a járásban működő egyházi és civil szervezeteket. Ezzel párhuzamosan **családlátogatások és szociális helyzetfelmérés** keretében a lakosság körében 2018 végéig 450 személlyel vették fel a kapcsolatot és készítettek interjúkat problémáikról és lehetőségeikről. A **hálózatosodás** és az **együttműködések** erősítése érdekében a program megvalósítói megkeresték a járás településeinek vezetőit, akik számára tájékoztatást adtak a Végtelen lehetőség nevű program működéséről, a terveikről, és azokról a lehetőségekről, amelyek elérhetőek lesznek a program során.

A szülők és a felnőttek számára biztosított programok közül a **szülői kompetenciák erősítésére irányuló** szülőklubok voltak a leglátogatottabbak, további szülőklubok megvalósítását a sellyei Egészségfejlesztési Irodával közösen tervezik. Folyamatos a **segítségnyújtás adminisztratív és hivatalos ügyek intézésében**, mely eddig a leggyakoribb szolgáltatás volt, amit a helyi felnőtt lakosság igénybe vett.

A gyermekek és fiatalok számára nyújtott programok közül a **Példakép Program** keretében (elsődlegesen cigány példaképeken keresztül) a gyerekek havonta egyszer találkozhattak ismert és sikeres, korábban hasonló helyzetben élő példaképekkel. (Sárközi Attila - magyar bajnok kick-boxoló, Óvári Károly és Óváriné Orsós Renáta pedagógusok, Király Márki – színész-filmrendező, de meghívták a jövőre nézve Oláh Krisztina és Vajta Áron – rendőröket, Horvát Rajmund – gépészmérnököt, dr. Kalányos Richárd – orvost, dr. Kalányos Zsuzsanna – rákkutatót, Fenyvesi

Mercédesz – főnövért, Bogdán Melinda – média szakos egyetemistát). Ezek mellett rendszeres kirándulásokat szerveztek a gyermekek számára, 41 gyermek jutott el a budapesti Tropicariumba és egy karácsonyi koncertre a Budapest Sportarénába. Ezen felül rendszeresek voltak az irányított kézműves foglalkozások és az **iskolai felzárkóztatási programok**. 2018 nyarán tábort szerveztek 8 gyermek számára.

Fontos közösségépítő hatással bírt a karácsonyi ünnepek megrendezése, Tésényben, Kisszentmártonban és Majlátpusztán Mikulás ünnepeket is szerveztek gyermekek számára. A családok részére nyújtott további programok közül az **öngondoskodás elősegítésére** irányulóak, a házak és a lakókörnyezet szebbé tételét célzóak megalapozó jellegűek voltak, az „Öngondoskodó Háztartások – Szép Otthon” programba eddig 5 családot vontak be Kisszentmártonban. A rászorulóknak számára **Kályhaprogramot** hirdettek meg (5 kályha kikölcsönözése a téli időszakokra olyan családoknak, akiknek nincs megoldva a fűtése), emellett rendszeresek a szociális ruhaosztások, különböző segítségnyújtások és adományosztások Tésényben, Kisszentmártonban, Majlátpusztán és Kisasszonyfán is.

Járási Fejlesztési Fórum, Járási Szolgáltatói Kerekasztal

A projekt vezetősége felkereste a helyi szociális, oktatási és egészségügyi szféra szakembereit, a területen működő, különböző, nem állami intézményeket, és a különböző szociális felzárkóztató programok munkatársait. Ezen tevékenységek eredményeként **létrejött a Járási Szolgáltató Kerekasztal és a Járási Fejlesztési Fórum**.

Jelenlét Pontok kialakítása, működésük jellemzői

Első lépésként az állandó és a mobil Jelenlét Pontok kialakítására került sor, a pályázati kiírás feltételeit szem előtt tartva. Az állandó jelenlét pontok helyszínei: **Tésény, Kisszentmárton**, mobil jelenlét pontok helyszínei: **Majlátpusztá és Csányoszló**. A projekt kezdeti időszakában némi nehézséget okozott, hogy az **eszközbeszerzések** közül több nem zajlott le a Jelenlét Pontok 2018. júniusi nyitásáig, ezért eleinte adományokból tudták biztosítani azokat. Az eszközbeszerzések döntő többsége azonban 2018 végéig megvalósult.

A Jelenlét Pontokon és az onnan, mint lokális bázisról induló, más településeken végzett munka során összesen 529 főt vontak be a projektbe, akik közül a 18 év alatti személyek száma 205 fő volt. A bevont és indikátornak minősülő személyek száma 461 fő volt. A Jelenlét Pontokon helyszínenként 10-40 fő vett részt a tevékenységekben. A napi átlagos

létszám 15-20 fő / Jelenlét Pont közé esett. A Jelenlét Pontok kialakításával egyidejűleg **lakossági fórumokat** tartottak, ahol bemutatták a modellprogram által nyújtott lehetőségeket és felmérték a Jelenlét Pontok településeinek lakosságát is. A családlátogatások és a szociális helyzetfelmérések kapcsán 450 személlyel vették fel a kapcsolatot összesen 442 alkalom során. Egyszeri személyes tanácsadást 163 fő vett igénybe ebben az időszakban. Tésenyben kéthetente rendeztek ifi-klubot fiatalok számára.

Tervek a jövőre nézve

Terveik közt szerepel gyógypedagógus alkalmazása a járás óvodáiban, hiszen a kisgyermek fejlesztésére nagy szükség van. A 2019. évi nyár folyamán egy 1 hetes bentlakásos nyári tábor terveznek szervezni 54 gyermek számára. Ezeket túl a következő megvalósításra váró elképzelések vannak:

- 16 család számára fél évre elegendő pelenka biztosítása (dm-től kapott adományból).
- Az „Öngondoskodó Háztartások – Szép Otthon” modellprogram kibővítése.
- Családokkal végzett szociális munka, kísérés és után-követés folyamatos biztosítása.
- A falunapokon és egyéb ünnepeken történő rendszeres részvétel. A megvalósítók gyermekműsorokkal terveznek készülni anyák napjára, húsvétra, emellett tavaszváró játékokkal, légvárral, kirándulásokkal, kerékpáros kirándulásokkal szeretnék színesíteni a helyiek életét.
- A szociális hajvágás bevezetése a rászorulóknak számára.